

transparant

EDITORIAAL

“Hoe moeten we hier toch verder?”

“Hoe moeten we hier toch verder in onze parochie?” De pastoor zegt het hardop, bijna zuchtend, tijdens een vergadering van de parochieploeg. De kerkbanken worden leger, vrijwilligers worden ouder, structuren kraken, en de vragen stapelen zich op. *Wat kunnen we doen? Wat moeten we veranderen? Welke plannen zijn nodig om het tij te keren?*

Het is een vraag die niet alleen in die ene parochie klinkt, maar in zovele gemeenschappen vandaag. We zoeken naar antwoorden, naar nieuwe vormen, naar woorden en strategieën die houvast beloven. Zelf heb ik ook niet direct een antwoord op de vraag van de priester, mijn gedachten dwalen even af en doen me denken aan de woorden van Dietrich Bonhoeffer — sober, scherp en bevrijdend eenvoudig: *“Ons christen-zijn zal in deze tijd bestaan uit slechts twee elementen: bidden en onder de mensen het goede doen.”*

Bidden en het goede doen

Bonhoeffer nodigt ons uit om een stap terug te zetten. Niet om minder ernstig te zijn, maar om dieper te gaan. Hij herinnert ons eraan dat het voortbestaan van geloof niet begint bij plannen of structuren, maar bij de Bron. Elk denken en praten, elk organiseren en vernieuwen moet, zegt hij, *herboren worden* — geboren uit gebed en uit daden van goedheid. Bidden is in die zin geen vlucht uit de werkelijkheid, maar een manier om haar werkelijk onder ogen te zien. In het gebed leggen we onze zorgen, onze machteloosheid en onze hoop neer bij God. We erkennen dat we het niet zelf in handen hebben, en juist daarin ontstaat ruimte voor vertrouwen. Bidden leert ons opnieuw luisteren: naar God, naar elkaar, naar wat deze tijd van ons vraagt.

Maar het gebed blijft niet in de stilte hangen. Het dringt ons naar buiten, onder de mensen. Daar waar levens zich afspelen, waar vreugde en verdriet elkaar raken, waar een hand op een schouder soms meer zegt dan duizend woorden. Het goede doen is zelden spectaculair, maar altijd wezenlijk. Het vraagt om nabijheid, om aandacht, om trouw — dag na dag. Zo vormen bidden en doen samen het kloppend hart van een geloof dat leeft. Gebed zonder daden wordt leeg, daden zonder gebed raken hun richting kwijt. Wanneer beide elkaar dragen, ontstaat een christen-zijn dat niet hoeft te bewijzen dat het relevant is, maar eenvoudig aanwezig is — als zout, als licht, als hoop. En misschien is dat wel het antwoord op de vraag van de pastoor. Niet een pasklaar plan, maar een hernieuwde houding. Geen snelle oplossingen, maar een terugkeer naar de kern.

Gezegend 2026

Aan het begin van dit nieuwe jaar klinkt daarom een zachte maar hoopvolle uitnodiging. Moge 2026 een jaar worden waarin we de moed vinden om te bidden — eerlijk, zoekend en vol vertrouwen. En moge het een jaar zijn waarin we onder de mensen het goede doen — in kleine gebaren, in volgehouden zorg, in liefde die zichtbaar wordt, in de kleine goedheid.

Ik wens je een gezegend nieuw jaar toe — een jaar waarin we samen ontdekken dat de toekomst van het geloof niet begint bij wat we doen, maar bij wie we zijn: biddende mensen, die vol vertrouwen en hoopvol het goede doen onder elkaar.

Carine D'hondt
Voorzitter

IPB-Transparant - Jaargang 29, nr. 2 - januari 2026
Driemaandelijks tijdschrift van het Interdiocesaan Pastoraal Beraad
Guimardstraat 1 - 1040 Brussel - Tel. 02/507 05 87
E-mail ipb@interdio.be - Website www.ipbsite.be
Rek. BE06 7340 1936 2522 BIC: KREDBEBB (vermelding: IPB Transparant)
Verantwoordelijke uitgever: Carine D'hondt - Afgiftekantoor: Brussel X - P925317

Vanaf oktober 2026 krijgt Transparant een digitale vorm.
Registreer je mailadres op
www.ipbsite.be/nieuwsbrief.

Samen op zoek naar de toekomst waartoe de Geest het IPB beweegt

Weldra verlopen de doelstellingen van het IPB voor 2021-2025. Het IPB moet dan ook zijn koers voor de periode 2026-2030 bepalen. Dat proces valt samen met de opdracht voor alle lokale Kerken in de wereld om de besluiten van de XVIe Gewone Algemene Vergadering van de Bisschoppensynode over synodaliteit te implementeren. Het spreekt voor zich dat beide processen niet los van elkaar kunnen staan. Daarom nodigt het IPB de Kerk in Vlaanderen uit tot een gecoördineerd beslissingsproces over hoe we bij ons aan de slag gaan met synodaliteit en over welke rol het IPB als interdiocesaan overlegplatform daarin te spelen heeft. Daarvoor trekken we dit werkjaar twee IPB-Fora uit, allereerst dat van zaterdag 13 december 2025.

“Het is het boeiendste Forum dat ik al meemaakte”, zei iemand tijdens de koffiepauze. “Dit is wat het IPB hoort te doen.” Die zaterdag stond de zaal – voor de gelegenheid op een andere plek, BenedictusPoort Gent – Campus Ledeborg – opnieuw anders geschikt dan anders. Niet in een grote cirkel, zoals op 11 oktober, maar op een manier die deed denken aan die merkwaardige beelden van de bisschoppensynode over synodaliteit, klaar voor rondetafelgesprekken in afzonderlijke groepen. En niet zomaar gesprekken, maar gesprekken in de Geest, volgens de beginselen van de gemeenschappelijke onderscheiding der geesten van de heilige Ignatius van Loyola (1491-1556), oprichter van de jezuïeten. Die methode wordt gekenmerkt door een contemplatieve, biddende houding, vergt aandachtig luisteren door om beurt te spreken en elkaar niet te onderbreken. Geen strategie, maar een open houding, erop vertrouwend dat Gods Geest ons samen beweegt.

Vorbereiding

Aan zo'n proces van onderscheiding der geesten begin je niet zomaar. Om woorden van jezuïet Nikolaas Sintobin te gebruiken: “Je moet eerst je dossier grondig voorbereiden.” Onze eigen

vragen en bedenkingen schreven we met het IPB-Bureau dan ook neer in de nota *Het IPB in een synodale Kerk in Vlaanderen*. Die nota stelt inderdaad allereerst vragen, want het zoeken naar antwoorden – of het herformuleren van de vragen – is een zaak van het Forum.

De centrale, onderliggende vraag is uiteraard steeds: waartoe beweegt Gods Geest de Kerk in Vlaanderen en het IPB? De meer concrete vragenuit de nota werd door het Bureau samengebracht tot een reeks van vier hoofdvragen – elk met enkele subvragen – waarvan we er op 13 december drie behandelden, in drie gesprekken in de Geest, die telkens verliepen in drie rondes: (1) wat is de missie en plaats van het IPB binnen de Kerk in Vlaanderen?; (2) wie moet er – in dat licht – zeker aan de synodale tafel zitten binnen het IPB?; (3) hoe gaan we concreet aan de slag met synodaliteit? De vierde vraag, over welke concrete thema's we naar voor schuiven voor synodale onderscheiding, behandelen we pas op 7 maart 2026.

Mooie opkomst

Een dag voordien stond de teller op 77 deelnemers, die we

Hartverwarmend gebed voor vrede

Op maandag 3 november, tussen Allerheiligen/Allerzielen en Wapenstilstand, organiseerden we samen met de kapucijnen van de Ossenmarkt in Antwerpen en onze lidorganisaties TAU - Franciscaanse spiritualiteit vandaag, Pax Christi Vlaanderen, Kamino en Missio een stiltecirkel en gebed voor vrede, geleid door kardinaal Jozef De Kesel, met een beschouwing door Sofi Van Ussel, directeur van Kamino, en in het bijzijn van vertegenwoordigers van diverse christelijke denominaties, onder de noemer *Gedenken ademt hoop op vrede*. Raf Lust, coördinator van ons programma Space for Grace, schreef voor het parochieblad van Hamont-Achel een verslag. De foto's zijn van Els Dauwe.

Mogelijk heb je je afgevraagd waarom op 3 november even voor zeven uur 's avonds, minutenlang de klokken hebben geluid. De Pastorale Eenheid ging daarmee in op de vraag die een breed samenwerkingsverband binnen de Vlaamse kerk verstuurd had. Het Interdiocesaan Pastoraal Beraad, Pax Christi, Missio, Kamino, Tau, de Kapucijnen en de Belgische Bisschoppenconferentie hielden op datzelfde moment een stiltecirkel op de Ossenmarkt in Antwerpen, met aansluitend een vredeswake, voorgegaan door kardinaal Jozef De Kesel. Oekraïens en Belarussische Grieks-Katholieke vertegenwoordigers sloten aan, en de Armeens Apostolische kerk.

Rode lijn van rozen

De stiltecirkel zoog op dat avondlijke uur, te midden van alle stadsgeluiden, het besef naar boven dat in deze stad geleefd kon worden: er hoefde niemand bang te zijn van luchtalarm, zich te haasten naar een schuilkelder, of te hopen dat alle verwanten en vrienden ook tijdig onderdak hadden gevonden. Het waterkanon en de pepperspray, die dezelfde avond in dezelfde stad zouden worden bovengehaald, legden pas nadien nog een extra laagje op dit besef.

De stiltecirkel transformeerde in een zingende en biddende gemeenschap, toen ze de Kapucijnenkerk vulde, nadat eenieder met een brandend kaarsje een warme gloed had doen ontstaan. Na voorbeden in het Nederlands, Frans, Pools, Oekraïens, Duits, Armeens, Rwandees en Wit-Russisch bracht iedere aanwezige een rode roos aan, om in geloof een rode lijn te trekken en erop te vertrouwen dat niet de haat, maar liefde het laatste woord zal hebben. In hoop richtten ze zich op een toekomst in verbondenheid. In liefde kiezen we voor vrede.

Zoals in Deir Ma Moussa, een woestijnklooster in de Syrische woestijn dat door de Italiaanse jezuïet Paolo Dall'Oglio hersticht werd, dagelijks het Wees Gegroet wordt gezongen, in het Arabisch dus, weerklonk het ook hier... En het werd bijzonder stil... Een Poolse jongen van 14 speelde de Last Post en verbond zo de eerste novemberdagen met Wapenstilstand. Met soep en brood werd het samenzijn afgerond, herkenden mensen vertrouwde gezichten (met een soms jarenlange tussentijd) en werd de gemeenschappelijke ervaring en de ervaring van echte gemeenschap gekoesterd en besproken.